

Vera Inber: Leningrad

Vardagstryck

VERA INBER:

LENINGRAD.

Leningrad har uthärdat svårigheterna under en blockad, vars like aldrig förekommit. Det belägrade Trojas namn har bevarats i legenderna. Men det är inte heller annat än legender och mytbildningar. Leningrad är fullt reallt. Var och en kan få ett brev, poststämplat i Leningrad. Och ändå är detta något av en legend. Leningrads svårigheter ha varit legendariska under alla dessa månader. Och dess hjältemod är legendariskt. Utanför staden står Röda armén och mal sönder den tyska blockadringen samt bryter upp de beryktade tyska kniptängerna. Våra soldater ha med sitt blod inristat vittnesbördet om Röda arméns lysande mod på historiens blad.

I leningradfrontens hjältekrönika står en bragd inristad med särskilt lysande bokstäver. Den utfördes av en okänd soldat. Han hade fått uppdraget att krypa fram och anbringa en sprängladdning vid ett hinder för att förstöra detta och underlätta framryckningen för sin pluton. Uppdraget utfördes. De tyska truppersnas försvarslinje genombröts i detta avsnitt. Efteråt hittade man den okände soldatens fruktansvärt vanställda kropp. Det visade sig, att han i brådskan hade glömt att få tändstickor med sig och därför bringat sprängladdningen att explodera genom att krossa knallhatten.

Under den långa nordiska vintern, de ändlösa mörka nätterna och korta frostkalla dagarna fick staden klara sig utan ljus. Det gällde att spara på värmekalorierna under blockaden. Man fick lov att nöja sig med små leksakskaminer, som ett barn hade kunnat lyfta.

Små fotogenlampor gävo den enda belysning, som stod att få. Men bensinen och fotogenen voro lika dyrbara som rosenolja, fastän inte så väldoftande. På grund av bränslebristen var det så och så med vattenledningen och avloppssystemet. På många håll voro vattenledningarna skadade av projektiler och flygbomber. Och så kom det sig, att den stad som blivit kallad »Nordens Venedig» — staden med 548 broar — började lida svår brist på vatten. Kvinnorna fingo gå och hämta vatten i hinkar precis som på tsar Peters tid, då Petersburg grundades. På grund av strömavbrottet kunde spårvagns- och trådbusstrafiken inte längre hållas i gång. Leningrads ändlösa snörräta gator, som en gång voro stadens stolhet, förvandlades till ett nytt plågoris för alla dem, som dagligen måste gå många kilometer för att komma till sitt arbete. Och ändå arbetades det på ett sätt, som motsvarade den hårda krigstidens krav.

Det skulle kunna tyckas, att musernas röst skulle tystna och vetenskapen nedisas i denna mörka, kalla och tigande stad. Men ingalunda. Under de kallaste och mörkaste månaderna skapade kompositören Sjostakovitj sin sjunde symfoni, ägnad människans seger över Hitler. I primitiv belysning komponerade Asafjev musikaliska illustrationer till informationsbyråns krigskommunikéer. Mekaniska militärinstitutet löste de många problemen i samband med fasta kroppars beröring med vätskor vid snett anslag. Astronomiska institutet sammanställde

de matematiska och astronomiska delarna av nya sjöfartstabeller. Leningrads skalder skrevo dikter. Muserna tego inte. Vetenskapen gick hela tiden framåt.

Det kan vara värt att grubbla över hjältemodets natur och många skiftande aspekter. Den spontana hänförelsen i striden är en form av hjältemod, tapperhetens klart brinnande låga, den blixtnabba mobiliseringen av intellektets och hjärtats alla bästa egenskaper. En annan form av det sanna modet är mindre spontan och utgör snarast en långvarig process. Det är livets heroism i kalla och mörka rum, där kranarna sakna vatten och spisarna stå utan ved, när gatorna äro utan spårvagnar och bordet utan bröd. Det är den oändliga raden av obetydliga, alls icke heroiska faktorer, vilka tillsammans ge fosterlandet segern. I vårt land äro dessa båda former av hjältemod förenade. Och ett sådant land är oslagbart.

Bilden av ett litet barn, som satt och hörde på radion under ett av de fruktansvärda höstbombardemangen, har outplånligt etsat sig in i mitt minne. Det var fullt med folk i det tätbefolkade husets skyddsrum. Ingen sade ett ord. I ett ögonblick av relativt lugn reste sig barnet — en femårig liten pojke — plötsligt från sin plats och gick fram i gången mellan bänkarna. Alla följde honom under tystnad. Hans mor slumrade med ett spädbarn i sina armar. Pojken gick fram till ett bord, ställde en stol på bordet, klev upp på stolen och tog ned radiohögtalaren från en hylla, varefter han tryckte högtalaren mot sitt öra. Det låg ett spänt uttryck över det lilla barnansiktet. Pojken väntade på »faran över» och var rädd att gå miste om det ögonblick, då den efterlängttade signalen skulle börja ljuda. Då han stod där, förekom det mig, att han liksom symboliserade hela mänskligheten, som längtar efter befrielsen från hitlerismen. Och befrielsens ögonblick skrider allt närmare — genom blod, lidanden och oerhörda svårigheter. Leningrad kommer att stå i första ledet bland segrarstäderna.

— — —

ÖVERSTE S. GUROV:

Röda arméns prickskyttar.

Prickskytten Masurenko hade i uppdrag att skydda sin plutons högra flank mot överraskande fientliga anfall. Han blickade vaksamt ut över den snöiga terrängen. Han reagerade för minsta ljud och prassel. Februari-nattens tystnad föreföll honom misstänkt.

Plötsligt knastrade det i snön. Masurenko var på sin vakt. Sekunder av plågsam väntan följde. Det knastrade åter i snön, och denna gång hördes det ännu tydligare.

Någon är på väg hitåt, fastslog rødarmisten och grep ännu fastare tag i sitt prickskyttegevär.

Fyra hundra meter längre fram skymtade siluetten av en människa i mörkret. Den första figuren följdes av flera. Endast en erfaren prickskytt hade kunnat vara i stånd att urskilja dessa figurer, som iförda vita kåpor kröpo fram i snön. Det kunde inte råda något tvivel. Tyskarna ryckte fram mot den ryska fältposteringens flank. De ålade sig fram med rävars försiktighet men märkte inte, att rödarmisten Masurenkos vaksamma blick följde dem. Han var ensam mot ett par dussin tyskar.

På två hundra meters avstånd visade sig en tysk kulspruteskytt. Ett ensamt skott ekade genom rymden. Fienden släppte sitt vapen och stupade i snön.

Tyskarna kunde inte fastställa, varifrån skottet hade kommit, men kastade sig ned i snön och gävo eld på måfå. Flera kulor borrhade sig in i snön i närheten av Masurenko. Han teg. Men så snart någon tysk stack upp huvudet för att orientera sig, fälldes han av en välriktad kula från den ryske prickskytten.

Då fienderna hade kommit underfund med var Masurenko befann sig, öppnade de en häftig eld mot honom. Han lyckades emellertid krypa åt sidan, och skotten tystnade. Uppmuntrade av tystnaden började tyskarna resa på sig för att fastställa resultatet av sin eldgivning, men Masurenko tvingade dem att genast åter kasta sig ned i snön.

— Halt, skreko de vettskrämda tyskarna.

Ett skott blev svaret.

Tyskarna höllo inte ut. Efter att ha kvarlämnat över ett dussin stupade i snön drogo de sig skyndsamt tillbaka.

Den ensamme sovjetprickskytten Masurenko hade besegrat över 20 tyskar.

På detta sätt kämpa Röda arméns prickskyttar.

Man skulle kunna tycka, att ett så oansenligt vapen som geväret med en eldhastighet på tio till tolv skott i minuten inte skulle kunna spela så stor roll i den moderna, med automatvapen, kulsprutor och maskinpistoler rikt utrustade armén.

Krigets erfarenheter ha emellertid visat, att geväret i handen på en träffsäker och kallblodig skytt spelar en icke mindre roll i striden än kulsprutan och maskinpistolen, vilka i vissa fall ej kunna ersätta det vanliga geväret.

Talrika exempel hämtade ur krigets erfarenheter ge övertygande bevis på den med gevär utförda isolerade prickeldens väldiga betydelse.

Vid ett tillfälle visade sig ett fientligt flygplan oväntat över ett sovjetförband. Den fientlige flygaren anföll i störflykt och med en sådan hastighet, att det bokstavligen gällde att förbereda sig och öppna eld mot den fientliga maskinen inom loppet av några sekunder. Prickskytten Jelusjejev kastade blixtnabbt geväret till axeln, siktade och sköt. Det fientliga flygplanet fattade eld och störtade till marken.

Prickskyttens gevär visade sig i detta fall viktigare än kulsprutan, ty om en kulspruta icke i god tid monterats för eldgivning mot mål i luften, så kan den omöjligt försättas i stridsberedskap på så kort tid som erfordras.

Vid ett annat tillfälle gick ett förband ur Röda armén

till angrepp mot en by i vars utkanter tyskarna förde en intensiv eld. Särskilt stor skada anställde en fientlig kulspruta, som gav våldsam eld från någon fönsterglugg eller vindskulle. Det gällde att rycka fram till en framförliggande höjd, som låg under stark tysk eld, lokalisera denna kulspruta och bringa den till tystnad. Avståndet från den lilla höjden till byns utkanter var ungefär 600—800 meter. Det hade varit otänkbart att föra upp en tung kulspruta på höjden, ty motståndaren skulle omedelbart ha upptäckt den och förstört den med granatkastareld. Det skulle även ha varit svårt att föra fram en lätt kulspruta utan att observeras, och med maskinpistol skulle det inte ha varit lätt att träffa på så stort avstånd.

Prickskytten Gusjev fick därför i uppdrag att lösa denna viktiga uppgift. Han kröp upp på höjden utan att observeras av motståndaren, intog eldställning och började speja. Snart upptäckte han den tyska kulsprutan på en husvind. Efter två skott från Gusjev tystnade den fientliga kulsprutan. Det sovjetförband, som angrep i denna riktning, kunde fortsätta sin framryckning i snabba tempo.

Röda arméns prickskyttar utföra de mest skiftande uppgifter i striden. De förinta viktiga men skickligt camouflerade eller dolda mål, fientliga spejare och eldledare, officerare, trädskyttar, ammunitionsframbärare samt artilleri- och kulspruteserviser.

Prickskyttarna skydda sina avdelningar i flanken såväl i anfall som försvar, betäcka sina egna spejares och fältposters aktioner samt bekämpa överallt fiendens prickskyttar.

Röda arméns prickskyttar utmärka sig inte endast genom sin utomordentliga skjutskicklighet. De äro på samma gång utmärkt väl utbildade i alla andra avseenden. De äro förtrogna med det moderna krigets taktik, känna fiendens taktik och vapen, ha förmågan att snabbt uppfatta situationen och fatta beslut, uppsöka mål och träffa de mål, som äro viktigast för ögonblicket. De gå med häpnadsväckande hastighet i skjutställning och camouflera sig så, att ingen kan upptäcka dem.

Prickskyttarna äro fysiskt sunda, härdade, uthålliga och fyndiga. De få ofta ligga timtals i snön och tålmodigt vänta under intensiv spaning.

Prickskytten sergeant Mironov berättar om hur han en gång fick utkämpa en sex timmar lång duell mot en tysk prickskytt.

»Tysken låg i en grop och jag bakom en sten. Vi lurade länge på varandra, men det blev i alla fall jag, som lurade honom till sist i ett ögonblick, då han inte kunde undgå min kula. Jag sköt omedelbart efter det att han själv hade avlossat ett skott. Han hade måst häva sig en aning för att skjuta och behövde en sekund för att komma tillbaka i utgångsläge. Men denna sekund gav jag honom inte. Jag sände en kula i honom just i denna sekund, som jag utvalde av de sex timmar under vilka duellen varade.»

Röda arméns prickskyttar äro djärva, modiga och oförskräckta kämpar, som äro redo att offra livet i kampen mot den hatade fienden för fosterlandets lycka, frihet och oberoende.